

Hộ kinh doanh *hay* Công ty?

Giải thích cơ chế thuế GTGT, và sự khác nhau thật sự giữa hộ kinh doanh và công ty — theo luật đang có hiệu lực tháng 7/2026. **Mốc quan trọng nhất: thuế khoán đã bị xóa bỏ từ 01/01/2026.** Rất nhiều điều "ai cũng biết" về hộ kinh doanh nay đã sai.

Cập nhật 16/07/2026 Đã đối chiếu ≥2 nguồn/khẳng định Nội dung YMYL — đọc lưu ý cuối trang

Phần 1

Đối chiếu bản ghi âm

Chấm từng luận điểm trong đoạn trao đổi 19 phút. Phần cơ chế GTGT đúng gần như trọn vẹn — chỗ hồng nằm ở phần hộ kinh doanh, và hồng vì luật đổi chứ không phải vì hiểu sai.

ĐÚNG

"Mua son 1 triệu có 100k thuế, bán 1,5 triệu thu 150k thuế — mình chỉ đóng thêm 50k."

Đúng nguyên tắc khấu trừ: thuế phải nộp = đầu ra – đầu vào.

ĐÚNG

"VAT thực chất là người tiêu dùng đã trả rồi, mình chỉ thu hộ."

Đúng bản chất. GTGT là thuế gián thu — doanh nghiệp thu hộ và nộp hộ, không phải chi phí của doanh nghiệp.

ĐÚNG

"Không có hóa đơn đầu vào thì phải đóng nguyên 150k, nhưng vẫn được ghi nhận giá vốn."

Đúng — mất khấu trừ GTGT không đồng nghĩa mất chi phí. Nhưng chi phí chỉ được trừ khi có chứng từ hợp lệ; xem cảnh báo ở Phần 2.

ĐÚNG

"Không có giá vốn thì tất cả thành lợi nhuận, phải đóng thuế trên toàn bộ."

Đúng. Đây là lý do hóa đơn đầu vào đáng tiền hơn nhiều người tưởng.

ĐÚNG

"Thương mại 1,5%, dịch vụ 7%, sản xuất 4,5%."

Vẫn đúng. Các tỷ lệ này giữ nguyên sang khung mới, dù TT 40/2021/TT-BTC đã hết hiệu lực từ 05/03/2026 và được thay bằng TT 18/2026/TT-BTC.

ĐÃ BỎ

"Hộ kinh doanh đóng khoán theo doanh thu, không ai hỏi hóa đơn đầu vào."

Thuế khoán đã bị xóa bỏ từ 01/01/2026 — Điều 10 NQ 198/2025/QH15. Toàn bộ hộ kinh doanh chuyển sang kê khai theo hóa đơn điện tử và dòng tiền ngân hàng. Lệ phí môn bài cũng bỏ từ cùng ngày.

NAY SAI

"Hộ kinh doanh không được đưa chi phí, không được khấu hao tài sản."

Đã đảo ngược. NĐ 68/2026/NĐ-CP cho hộ KD trừ chi phí: nguyên vật liệu, nhân công, khấu hao, điện nước, lãi vay. Trên 3 tỷ doanh thu thì bắt buộc tính theo lãi thật.

THIẾU CHÍNH XÁC

"Đóng thuế 17% trên lợi nhuận."

17% chỉ là một bậc. Luật 67/2025/QH15 chia ba: 15% (doanh thu ≤ 3 tỷ) · 17% (>3–50 tỷ) · 20% (>50 tỷ). Ví dụ bán sơn quy mô nhỏ thì phải là 15%.

LỖI THỜI

"Dùng thuế suất GTGT 10%."

Đúng để minh họa cơ chế, nhưng thực tế đang là 8% đến hết 31/12/2026 (NĐ 174/2025/NĐ-CP). Mỹ phẩm không nằm trong nhóm loại trừ nên được 8%.

CẦN XÁC NHẬN

"3 tỷ thì đóng 1,5% là 150 triệu."

$3 \text{ tỷ} \times 1,5\% = 45 \text{ triệu}$. Con số 150 triệu ứng với doanh thu 10 tỷ — nhiều khả năng bản bóc băng nghe nhầm "10 tỷ" thành "3 tỷ".

CHƯA NHẮC TỚI, MÀ NAY RẤT QUAN TRỌNG

Ngưỡng thanh toán không dùng tiền mặt đã hạ từ 20 triệu xuống 5 triệu. Hóa đơn từ 5 triệu đồng trở lên mà trả tiền mặt thì mất cả hai: không được khấu trừ GTGT, và không được tính chi phí khi tính thuế trên lãi. Mua nhiều lần dưới 5 triệu trong cùng một ngày của cùng một người bán, cộng lại ≥ 5 triệu thì cũng phải chuyển khoản.

Cơ chế GTGT, bằng đúng ví dụ cây son

Đây là phần trong bảng giảng đúng. Diễn lại cho gọn, và thêm hai tình huống để thấy hóa đơn đầu vào đáng giá bao nhiêu.

Giữ thuế suất **10%** cho dễ tính như trong bảng. Thực tế hiện là 8% — cơ chế không đổi, chỉ đổi con số.

TÌNH HUỐNG 1 — CÓ HÓA ĐƠN ĐẦU VÀO

MUA 1.000.000 · BÁN 1.500.000	
GTGT đầu ra khách trả cho mình khi mua son	150.000
GTGT đầu vào được khấu trừ mình đã trả cho nhà cung cấp	- 100.000
Thực nộp cho nhà nước	50.000

Tiền 150.000 đó *chưa từng là của mình* — khách hàng trả. Mình đã ứng trước 100.000 cho nhà cung cấp, nên chỉ nộp phần chênh 50.000. Lãi 500.000 của mình không hề bị GTGT đọng vào.

TÌNH HUỐNG 2 — KHÔNG CÓ HÓA ĐƠN ĐẦU VÀO

MUA TRÔI NỔI 1.000.000 · BÁN 1.500.000	
GTGT đầu ra	150.000
GTGT đầu vào được khấu trừ không có hóa đơn → không có gì để trừ	0
Thực nộp cho nhà nước	150.000

Mất trắng 100.000 so với tình huống 1 — **ăn thẳng vào lãi**, vì khách vẫn chỉ trả 150.000 như cũ. Hàng mua vào *vẫn* được ghi nhận giá vốn khi tính thuế trên lãi, nhưng chỉ khi có chứng từ hợp lệ.

CHỖ NÀY TRONG BẢNG NÓI CHƯA ĐỦ

Không phải cứ mua không hóa đơn là nghiệm nhiên được tính chi phí. Muốn đưa vào giá vốn thì phải rơi vào **các trường hợp được lập bảng kê** — điển hình là mua nông sản, thủy hải sản trực tiếp từ người dân tự sản xuất, tự đánh bắt — kèm chứng từ, thông tin và chữ ký người bán. Mua hàng thương mại thông thường từ một cơ sở lẻ ra phải xuất hóa đơn mà không lấy hóa đơn thì **chi phí bị loại**, không có đường cứu. Đây đúng là ví dụ "mua cá của người dân" mà trong bảng có nhắc.

TÌNH HUỐNG 3 — KHÔNG CÓ GÌ CẢ

KHÔNG CHỨNG MINH ĐƯỢC ĐẦU VÀO · BÁN 1.500.000	
GTGT phải nộp	150.000
Giá vốn được trừ	0
Lợi nhuận tính thuế toàn bộ doanh thu bị coi là lãi	1.500.000
Thuế trên lãi (15%)	225.000
Tổng thuế	375.000

Bán được 1,5 triệu, nộp thuế 375.000 — trong khi lãi thật chỉ 500.000. Đây chính là điều trong bảng gọi là "đóng hết", và nó có thật.

Phần 3

Hệ kinh doanh khác Công ty ở đâu

Phần cốt lõi. Khác biệt lớn nhất không nằm ở thuế — nằm ở chỗ nếu vỡ nợ thì ai mất nhà.

Hộ kinh doanh

KHÔNG CÓ TƯ CÁCH PHÁP NHÂN

Trách nhiệm vô hạn. Nợ của hộ là nợ của chủ hộ. Chủ hộ chịu bằng *toàn bộ tài sản cá nhân* — nhà, xe, đất, sổ tiết kiệm — chứ không giới hạn ở vốn bỏ vào kinh doanh.

Kinh doanh thua lỗ 5 tỷ thì chủ nhà phải trả bằng tài sản riêng cho tới hết.

Công ty

CÓ TƯ CÁCH PHÁP NHÂN

Trách nhiệm hữu hạn. Công ty là một "người" riêng về mặt pháp lý. Chủ chỉ chịu trách nhiệm *trong phạm vi vốn đã góp*.

Góp 1 tỷ, công ty lỗ 5 tỷ thì chủ mất 1 tỷ đã góp — nhà riêng vẫn còn (trừ khi đã đem thế chấp bảo lãnh).

Đây là điều đáng nói với bạn Sếp trước tiên. Mọi tính toán thuế bên dưới đều là chuyện nhỏ so với câu hỏi: *nếu việc này hỏng, mình mất tới đâu?*

BẢNG ĐỐI CHIẾU TOÀN DIỆN – HIỆU LỰC 7/2026		
TIÊU CHÍ	HỘ KINH DOANH	CÔNG TY
Trách nhiệm tài sản	Vô hạn — toàn bộ tài sản cá nhân	Hữu hạn — trong phạm vi vốn góp
Tư cách pháp nhân	Không	Có
Miễn thuế nếu nhỏ	Doanh thu ≤1 tỷ/năm → không nộp GTGT và TNCN	Không có ngưỡng miễn tương tự
Thuế phải nộp	GTGT + TNCN	GTGT + TNDN
Cách tính GTGT	Trực tiếp: tỷ lệ % × doanh thu. Không được khấu trừ đầu vào	Khấu trừ: đầu ra – đầu vào. Mua nhiều = nộp ít
Tỷ lệ % trên doanh thu	Thương mại 1,5% · Sản xuất/vận tải 4,5% · Dịch vụ 7% · Khác 3%	Không áp dụng
Thuế suất trên lãi	15% / 17% / 20% theo doanh thu	15% / 17% / 20% theo doanh thu
Được trừ chi phí?	Có. 1–3 tỷ: được chọn tỷ lệ % hoặc lãi thật · >3 tỷ: bắt buộc tính theo lãi thật	Luôn tính theo lãi thật

TIÊU CHÍ	HỘ KINH DOANH	CÔNG TY
Rút lợi nhuận về túi	Tự do. Tiền của hộ là tiền của chủ, không phát sinh thuế thêm	TNHH 1 thành viên cá nhân: miễn TNCN . TNHH 2+ thành viên & cổ phần: TNCN 5% trên cổ tức
Hóa đơn	Hóa đơn bán hàng. >1 tỷ/năm bắt buộc hóa đơn điện tử	Hóa đơn GTGT — khách là doanh nghiệp sẽ đòi loại này
Bán cho doanh nghiệp	Bất lợi . Bên mua không khấu trừ được GTGT từ hóa đơn của hộ	Thuận . Bên mua khấu trừ được → dễ vào chuỗi B2B
Chế độ kế toán	TT 152/2025/TT-BTC — sổ đơn giản, mọi hộ đều phải ghi sổ	TT 58/2026 (siêu nhỏ) · TT 133/2016 · TT 200/2014
Huy động vốn	Khó — không chia được cổ phần	Dễ — góp vốn, cổ phần, gọi đầu tư
Mở rộng	Hạn chế — không có chi nhánh, công ty con	Đầy đủ — chi nhánh, VPĐD, công ty con

Phần 4

Cùng một việc kinh doanh, hai cách đóng thuế

Cửa hàng thương mại. Doanh thu 2 tỷ/năm, mua vào 1,5 tỷ (có hóa đơn đầy đủ), lãi 500 triệu. Cùng con số, hai pháp lý.

Nếu là Hộ kinh doanh

DOANH THU 2 TỶ → NHÓM 1-3 TỶ → ĐƯỢC CHỌN TỶ LỆ %

GTGT — $1\% \times 2 \text{ tỷ}$ 20.000.000

TNCN — $0,5\% \times 2 \text{ tỷ}$ 10.000.000

Tổng thuế 30.000.000

Rút 470 triệu còn lại về túi: **không thêm đồng thuế nào.**

Nếu là Công ty

DOANH THU 2 TỶ → TNDN BẬC 15%

GTGT đầu ra — $8\% \times 160.000.000$
2 tỷ

GTGT đầu vào — — 120.000.000
 $8\% \times 1,5 \text{ tỷ}$

GTGT thực nộp 40.000.000

TNDN — $15\% \times 500 \text{tr}$ 75.000.000

Tổng thuế 115.000.000

Rút 425 triệu về túi: TNHH 1 thành viên **miễn TNCN**; nhiều thành viên chịu 5%.

Chênh 85 triệu, hộ kinh doanh nhẹ hơn. Đó là vì ở quy mô này hộ được đóng theo *tỷ lệ phần trăm doanh thu* — một cách tính không quan tâm lãi thật là bao nhiêu. Nhưng lợi thế này mỏng hơn về ngoài, vì ba lý do:

- **Nó biến mất khi vượt 3 tỷ.** Trên 3 tỷ, hộ *bắt buộc* tính theo lãi thật — cùng thuế suất 15/17/20% như công ty. Lợi thế tan, mà trách nhiệm vô hạn thì vẫn còn.
- **Nó lật ngược khi biên lợi nhuận mỏng.** Tỷ lệ % đánh trên doanh thu, không phải lãi. Doanh thu 2 tỷ mà chỉ lãi 50 triệu thì hộ vẫn nộp 30 triệu — gần hết lãi. Công ty chỉ nộp 15% của 50 triệu.
- **Nó chặn cửa B2B.** Hộ không xuất được hóa đơn GTGT cho khách khấu trừ. Khách doanh nghiệp sẽ ép giá hoặc bỏ đi.

CON SỐ CẦN BIẾT THÊM

Đến hết 31/12/2026, hộ nộp theo tỷ lệ % còn được **giảm 20% mức tỷ lệ GTGT** ($1\% \rightarrow 0,8\%$), nên GTGT thực tế ở ví dụ trên khoảng 16 triệu chứ không phải 20 triệu. Tôi để nguyên 1% ở bảng cho dễ đối chiếu với luật gốc.

Vậy chọn cái nào

Bốn câu hỏi, trả lời xong là ra. Không có đáp án đúng cho mọi người.

Doanh thu dưới 1 tỷ/năm?

Hộ kinh doanh. Không phải nộp GTGT lẫn TNCN — bằng không. Lập công ty ở quy mô này là tự chuốc chi phí kế toán và thủ tục để đổi lấy một khoản thuế mà lẽ ra không phải đóng.

Bán cho doanh nghiệp, hay bán cho người tiêu dùng?

Bán B2B mà không xuất được hóa đơn GTGT là **tự loại mình khỏi cuộc chơi** — khách mất khấu trừ nên sẽ ép giá đúng bằng phần thuế đó. **Bán B2B → công ty.** Bán lẻ tận tay người dùng thì hộ không bắt lợi gì.

Việc này có thể vỡ nợ lớn hơn số vốn bỏ ra không?

Có tồn kho lớn, có công nợ, có vay, có rủi ro sản phẩm gây thiệt hại → **công ty**, để dựng bức tường giữa việc kinh doanh và tài sản gia đình. Hộ kinh doanh không có bức tường đó.

Sắp gọi vốn, thêm cổ đông, hay mở chuỗi?

Công ty. Hộ kinh doanh không chia được cổ phần, không mở được chi nhánh, không nhận được đầu tư. Chuyển đổi sau vẫn được, nhưng tốn thời gian đúng lúc đang cần chạy.

ĐIỀU DỄ HIỂU NHÀM NHẤT

Nhiều người chọn hộ kinh doanh vì tin rằng "hộ thì không ai soi sổ sách". **Điều đó đã chấm dứt ngày 01/01/2026.** Thuế khoán bị bỏ, mọi hộ đều phải ghi sổ theo

TT 152/2025/TT-BTC, doanh thu trên 1 tỷ phải dùng hóa đơn điện tử kết nối cơ quan thuế, và sàn thương mại điện tử khấu trừ thuế thay người bán ngay trên từng giao dịch. Nếu lý do chọn hộ là để nhẹ sổ sách thì lý do đó không còn.

Việc phải làm trong 2026

Những mốc đã đổi trong năm nay mà nếu bỏ lỡ thì mất tiền thật.

MỐC THAY ĐỔI · 2026		
TỪ NGÀY	THAY ĐỔI	CĂN CỨ
01/01/2026	Xóa bỏ thuế khoán với hộ/cá nhân kinh doanh · Bỏ lệ phí môn bài	NQ 198/2025/QH15
01/01/2026	Ngưỡng hộ KD không chịu thuế tăng 500tr → 1 tỷ/năm	NĐ 141/2026/NĐ-CP
01/01/2026	Mọi hộ kinh doanh phải ghi sổ kế toán	TT 152/2025/TT-BTC
2026	Thanh toán không tiền mặt: ngưỡng 20tr → 5tr	NĐ 320/2025/NĐ-CP
05/03/2026	TT 40/2021 hết hiệu lực → TT 18/2026/TT-BTC	TT 18/2026/TT-BTC
01/07/2026	Hóa đơn điện tử: NĐ 123/2020 + NĐ 70/2025 bị bãi bỏ	NĐ 254/2026/NĐ-CP
01/07/2026	Giảm trừ gia cảnh 15,5tr/tháng · 6,2tr/người phụ thuộc · biểu thuế còn 5 bậc	Luật 109/2025/QH15
31/12/2026	Hạn cuối GTGT 8% — sau đó về 10% nếu không gia hạn	NĐ 174/2025/NĐ-CP
31/12/2026	Biên lai giấy chưa dùng: hết hạn dùng · hủy từ 01/01/2027	NĐ 254/2026/NĐ-CP

Lưu ý

Trước khi dùng tài liệu này

YMYL — YOUR MONEY OR YOUR LIFE

Đây là bản tra cứu nhanh, mỗi khẳng định đã đối chiếu tối thiểu 2 nguồn tin cậy tại ngày **16/07/2026**. Nhưng nó **không thay thế kế toán trưởng hay luật sư**. Trước khi kê khai, quyết toán, hủy hóa đơn hay quyết định chuyển đổi mô hình, hãy đối chiếu toàn văn bản gốc và hỏi người hành nghề.

Luật thuế Việt Nam năm 2026 đang thay đổi rất nhanh — riêng ngưỡng miễn thuế hộ kinh doanh đã đổi từ 500 triệu lên 1 tỷ chỉ trong vài tháng. Hãy kiểm tra lại hiệu lực trước khi dựa vào bất kỳ con số nào ở đây.

NGUỒN

- Bỏ thuế khoán & lệ phí môn bài — NQ 198/2025/QH15: [Thư Viện Pháp Luật](#) · [Cổng TTĐT Chính phủ](#)
- NĐ 68/2026/NĐ-CP — chính sách thuế hộ kinh doanh: [Thư Viện Pháp Luật](#) · [LuatVietnam](#)
- NĐ 141/2026/NĐ-CP — ngưỡng 1 tỷ: [Cổng TTĐT Chính phủ](#) · [Thư Viện Pháp Luật](#)
- Luật Thuế TNDN 67/2025/QH15 — bậc 15/17/20%: [Thư Viện Pháp Luật](#) · [einvoice](#)
- TT 40/2021 hết hiệu lực → TT 18/2026: [Thư Viện Pháp Luật](#) · [EasyInvoice](#)
- TT 152/2025/TT-BTC — kế toán hộ KD: [LuatVietnam](#) · [einvoice](#)
- NĐ 254/2026/NĐ-CP — hóa đơn điện tử: [LuatVietnam](#) · [Thư Viện Pháp Luật](#)
- Giảm GTGT 8% — NĐ 174/2025/NĐ-CP: [Báo Chính phủ](#) · [MISA](#)
- Ngưỡng 5 triệu không tiền mặt: [Thư Viện Pháp Luật](#) · [LuatVietnam](#)
- Tỷ lệ % hộ kinh doanh: [meinvoice](#) · [smarttax](#)

Biên soạn cho Nguyễn Văn Lành · Lành Guru — từ bản ghi âm "Thuế và khái niệm", đối chiếu với văn bản pháp luật hiệu lực 16/07/2026.